

Summering av medlemsmötet om Prevention 28/11 2024

Mötet belyste vikten av att stärka preventionens roll inom folkhälsan genom bättre samarbeten, hälsoekonomiska analyser och långsiktiga strategier. Framgångsexempel finns, men för att uppnå större effekt krävs nya ramverk och ökat engagemang från samhället i stort.

Agneta Karlsson, generaldirektör TLV, presenterade arbetet i utredningen “Förstärkt uppföljning och utvärdering av folkhälsopolitiken (S 2024:02) Diskussionen utgick från hur folkhälsopolitikens mål har fungerat och behovet av att stärka uppföljningssystemet med ett hälsoekonomiskt ramverk. Fokus låg på att identifiera kostnadseffektiva insatser och ta lärdom från framgångsrika exempel, både nationellt och internationellt.

Centrala frågor

1. Behovet av hälsoekonomiska analyser:

- Hur kan preventiva insatser mätas i ekonomiska termer, exempelvis minskade vårdkostnader och undvikna sjukdomsfall?
- Hälsoekonomiska modellstudier kan visa effekter av bättre kontroll av exempelvis blodtryck, blodsocker och kolesterol.
- Exempel på framgångsrik prevention som tandvården och vaccinationsprogram lyftes fram som förebilder.

2. Ansvarsfrågan inom prevention:

- Vems ansvar är det att arbeta med prevention? Regionerna har ett bredare uppdrag än enbart hälso- och sjukvård, men även andra aktörer, som arbetsplatser och skolor, kan bidra.
- Diskussion om att låta fler aktörer, inklusive apotek, ta del av det preventiva arbetet.

3. Kartläggning och utveckling av ramverk:

- Identifiera datatillgång, samverkan mellan aktörer, och metoder för transparent och jämförbar uppföljning.
- Hur kan nya teknologier och digitalisering underlätta preventivt arbete?
- Vikten av långsiktig finansiering och riktade insatser för utsatta grupper.

4. Tidig upptäckt och riktade insatser:

- Primärvårdens roll vid tidig upptäckt av riskfaktorer, särskilt för utsatta grupper som inte når screeningprogram.
- Exempel från Norge, där en gemensam infrastruktur bidrar till bättre hälsodata och starkare preventionsarbete.

5. Livsstilsförändringar och familjeperspektiv:

- Hur påverkas barn om vuxna i familjen ändrar sina livsstilar, och vice versa?
 - Skolidrottens roll diskuteras, liksom vikten av att främja vardagsmotion snarare än elitsatsning.
-

Förslag på åtgärder

1. Fördjupa kunskap och samarbeten:

- Undersöka hur Norge och andra länder arbetar med prevention och dra lärdomar.
- Fokusera på specifika områden där preventiva insatser kan ge störst effekt.

2. Stärka hälsoekonomiska ramverk:

- Genomför studier som visar kostnadseffektivitet av förebyggande arbete, exempelvis effekter av bättre blodtryckskontroll.
- Arbeta för att skapa statliga preventionsfonder och bidrag.

3. Gör prevention till en integrerad del av samhället:

- Utforska digitala lösningar och incitamentsmodeller, som exempel från försäkringsbolag (Vitality, Ulife).
- Utveckla hälsocoaching och strategiska satsningar på arbetsplatser och i skolor.

4. Öka engagemang och medvetenhet:

- Sprid kunskap om prevention genom media och sociala kanaler.
 - Anordna hearingar med politiker för att lyfta fram framgångsexempel, såsom tandvårdens och vaccinationsprogrammets roll.
-

Förslag nästa steg för Forum för Health Policy

1. Skapa en kunskapsbas:

- Sammanställ material om internationella framgångar internationellt.
- Utveckla rapporter och modeller som visar kostnadseffektiviteten av preventivt arbete.

2. Samverka och påverka:

- Anordna hearingar med politiker och relevanta aktörer.

3. Föreslå konkreta insatser:

- Samarbeta med medlemmar för att ta fram och implementera studier om preventiva insatser och dess effekter.
 - Driv frågan om riktade hälsosamtal och stärkta screeningprogram för utsatta grupper.
-